

**ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ
У ВЧИНЕННІ ІДЕОЛОГІЧНОГО
ТА КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО КОЛАБОРАЦІОНІЗМУ:
АНАЛІЗ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ СТ. 277 КПК**

Гутник А. В.

ВСТУП

Дотримання прав людини та громадянина під час повідомлення про підозру є невід'ємною частиною принципів верховенства права та законності. Підозрюваний повинен мати право на захист, бути повідомленим про свої права та обов'язки, знати у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють тощо. На необхідності дотримання вимог ст. 277 КПК звертає увагу О. Капліна, яка зазначає, що без юридичного оформлення повідомлення про підозру не породжує правових наслідків¹. Г. Муляр, О. Ховпун, Т. Часова зазначають, що дотримання вимог ст. 277 КПК є запобіганням оскаржити таке повідомлення в технічному плані².

Порядок складення і вручення повідомлення про підозру досліджували Ю. Алєнін, О. Атаманов, І. Гловюк, Л. Гуртієва, О. Капліна, С. Кримчук, О. Максименко, О. Татаров, Л. Удалова, О. Фараон, А. Хитра, В. Шкелебай та інші науковці. Проте, лише окремі роботи науковців детально роз'яснюють структуру змісту письмового повідомлення про підозру згідно зі ст. 277 КПК. Здавалося б нічого складного у тому, щоб зазначити анкетні дані особи чи викласти кримінально-правову кваліфікацію діяння, проте, на практиці все виглядає зовсім по-іншому. Особливо, якщо це повідомлення про підозру складається вперше щодо нового кримінального правопорушення.

З 15.03.2022 р. набрала чинності ст. 111-1 КК, яка встановлює кримінальну відповідальність за колабораційну діяльність, однією із форм якого є ідеологічний та освітньо-культурний колабораціонізм. Відповідно до ч. 3 ст. 111-1 КК ця форма колабораційної діяльності

¹ Капліна О. В. Підозра у кримінальному провадженні: поняття, ознаки, сутність. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 241.

² Муляр Г.В., Ховпун О.С., Часова Т.О. Механізм оскарження повідомлення про підозру як засіб захисту прав підозрюваної особи. *Часопис Київського університету права* 2019 №3. С. 220.

полягає у здійсненні пропаганди та впровадженні стандартів освіти у закладах освіти. Питання доказування ст. 111-1 КК, аналіз рішень суду за цієї статтею здійснювали М. Бондаренко, І. Гловюк, В. Жидков, О. Коваленко, О. Кравчук. Досліджень повідомлень про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК не проводилось.

Повідомлення про підозру колаборантам-освітянам, які перебувають на окупованій території неможливо вручити особисто. Тому, воно публікується в ЗМІ загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора (далі – Офісу). Одна з новин³ зацікавила нас, та стала приводом для підготовки наукових тез із доказування (ще не опублікована). Під час їх підготовки було виявлено помилки у змісті письмового повідомлення про підозру. Після пошуку інших повідомлень про підозру на сайті Офісу за ч. 3 ст. 111-КК та їх аналізу також було виявлено недотримання ст. 277 КПК. Вказане зумовило мету нашого дослідження: пошук на сайті Офісу повідомлень про підозру особам у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК та аналіз їх змісту на відповідність вимогам ст. 277 КПК.

3 дня набрання законної сили ст. 111-1 КК – 15.03.2022 р. до 17.02.2022 р. (11 місяців і 2 дні) на сайті Офісу опубліковано 8940 повідомлень (894 інтернет-сторінки по 10 повідомлень на кожній сторінці): повісток, повідомлень про початок досудового розслідування, повідомлень про підозру та інших. Серед цих повідомлень ми знайшли 57 повідомлень про підозру, про зміну раніше повідомленої підозри та про нову підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК. Вказати чи це точна кількість усіх повідомлень про підозру на сайті Офісу неможливо, оскільки пошук ускладнений значною кількістю усіх повідомлень та відсутнє зазначення кваліфікації у заголовку повідомлення на веб-сайті.

Загальна інформація: з 57 повідомлень – 52 повідомлення про підозру, 2 повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та 3 повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та нову підозру. Повідомлено про підозру 54 особам. Окремі дані з цих повідомлень відображені у формі таблиці вкінці дослідження (Таблиця 1).

Щодо однієї особи знайдено 2 повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та нову підозру, проте немає першого повідомлення про підозру. Під час пошуків стало відомо, що первинне

³ Вчительки-колаборантки вітали путіна з днем народження. ІА «Вголос»: веб-сайт. URL: https://vgolos.ua/news/vchitelki-kolaborantki-vitali-putina-z-dnem-narodzheniya_1430594.html.

повідомлення про підозру щодо цієї особи було складено 25.04.2022⁴, проте на сайті Офісу ні у цей день, ні тиждень до ні тиждень після цієї дати такого повідомлення немає. Ще один випадок, який доцільно пояснити, це кримінальне провадження, у якому спочатку особі повідомлено про підозру за ч. 5 ст. 111-1 КК, а потім повідомлено про зміну та нову підозру за ч.ч. 3, 5 ст. 111-1 КК⁵. Тому, до таблиці ми внесли дані тільки про повідомлення із зміною та новою підозрою.

На відміну від форми, прийнятої для більшості процесуальних рішень, повідомлення про підозру містить лише дві частини – вступну та описово-мотивувальну⁶. Проаналізуємо дотримання вимог ст. 277 КПК у кожній з цих частин повідомлень про підозру.

1. Аналіз вступної частини повідомлення про підозру

Дата повідомлення про підозру була зазначена у 50 повідомленнях про підозру, у т.ч. одне повідомлення містило явне виправлення дати ручкою⁷. У 7 повідомленнях про підозру дата складення була відсутня⁸.

У 55 повідомленнях про підозру зазначено дані особи, яка здійснює повідомлення про підозру, у 2-анкетні дані було приховано⁹. КПК не передбачає вимоги щодо складання повідомлення про підозру на офіційному бланку установи, проте на фірмовому бланку установи складено 53 повідомлення, решта – 4 складені не на бланку¹⁰.

Зареєстровано кримінальних проваджень (визначено за першою цифрою номеру кримінального провадження) органом Національної поліції – 14, СБУ – 25, прокуратурою – 14. Як слушно зауважує В. Романюк, у законі відсутня заборона на внесення відомостей до ЄРДР у випадку, якщо кримінальне правопорушення не підслідне органу досудового розслідування¹¹. Відповідно до ст. 216 КПК досудове розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ст. 111-1 КК здійснюється слідчими органів безпеки. У проаналізованих

⁴ Ухвала Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська від 17.11.2022 у справі № 201/9000/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107710242>.

⁵ Рядок № 7 у Таблиці 1 (Резніков В.В.).

⁶ Фараон О. В. Повідомлення особи про підозру у вчиненні кримінального правопорушення: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2016. С. 109–110.

⁷ Рядок № 34 у Таблиці 1 (Муршати Р.Ф.).

⁸ Рядки № 15, 27, 28, 35, 36, 37, 51 у Таблиці 1 (Корона Л.О., Толстікова О.В., Макаренко М.В., Останькович І.А., Ткаченко К.І., Муршати Р.Ф., Мирошниченко Є.М.)

⁹ Рядки № 3, 7 у Таблиці 1 (Сорокова В.М., Резніков В.В.).

¹⁰ Рядки № 2, 22, 23, 44 у Таблиці 1 (Деменко І.К., Каравічева Н.О., Шкраміда Н.В., Кривенкова О.Л.).

¹¹ Романюк В.В. Зміна прокурором підслідності: проблеми правозастосування. *Право і безпека*. 2022. № 2 (85). С. 115.

повідомленнях про підозру тільки 35 повідомлень було складено СБУ, 13 складено прокуратурою, а 9 – органами Національної поліції. Проте, з повідомлення про підозру неможливо встановити причини зміни підслідності та проаналізувати їх більш детально.

КПК вимагає тільки 5 обов'язкових пунктів щодо анкетних даних особи, які повинні бути зазначені у повідомленні про підозру: 1) прізвище, ім'я, по батькові; 2) дата народження; 3) місце народження 4) місце проживання; 5) громадянство. Їх порядок викладу є теж не регламентований та довільний.

У всіх 57 повідомленнях про підозру, зміну та нову підозру зазначено прізвище, ім'я, по батькові, дата народження та місце проживання особи, яка повідомляється про підозру. Інші обов'язкові анкетні дані зазначені не у всіх повідомленнях. Так, місце народження особи (назва населеного пункту) зазначено у 55 повідомленнях, зазначено тільки країну (РФ) – у 1 випадку¹² та не зазначено місця народження теж у 1 випадку¹³.

Порядок публікування повідомлень на веб-сайті Офісу затверджений Наказом Офісу № 187 від 07.06.2021¹⁴. Згідно з п. 1.2 Розділу II цього Наказу, прокурор здійснює знеособлення у повістках персональних даних особи, що викликається (окрім прізвища, імені, по батькові, дати народження, населеного пункту та регіону реєстрації або останнього відомого місця проживання, а щодо службової особи – повної назви посади, яку вона обіймала на час вчинення інкримінованого діяння) відповідно до Закону України «Про захист персональних даних». Отже, під час складення письмового повідомлення про підозру слід спочатку зазначити усі дані місця проживання особи, а перед його опублікуванням на сайті Офісу приховати назву вулиці, номер будинку та інші конкретизуючі дані адреси.

Всупереч Закону України «Про захист персональних даних» у 51 повідомленні про підозру наявна повна інформація про місце проживання особи, у 1 повідомленні зазначено тільки область, а інші

¹² Рядок № 51 у Таблиці 1 (Мирошніченко Є.М.).

¹³ Рядок № 3 у Таблиці 1 (Сорокова В.М.).

¹⁴ Про затвердження Порядку організації публікації в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному вебсайті Офісу Генерального прокурора повісток про виклик окремої категорії осіб та відомостей щодо підозрюваних, стосовно яких надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування: наказ Офісу Генерального прокурора № 187 від 07.06.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187905-21#Text>.

дані приховано¹⁵. Тільки у 5 повідомленнях приховано дані про вулицю, будинок, квартиру¹⁶.

Суб'єктом вчинення діяння, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК є тільки громадянин України, про що зазначено у її диспозиції. Проте, дані щодо громадянства повинні бути обов'язково зазначені у анкетній частині повідомлення. Однак, зазначено про громадянство України у 54 повідомленнях про підозру було, в т.ч. 1 – двічі містило дані про громадянство¹⁷; а у 3 – такі відомості були відсутні¹⁸.

Деякі повідомлення про підозру окрім обов'язкових відомостей, передбачених п. 2 ч. 1 ст. 277 КПК містили також інші дані. Наприклад: дані паспорта громадянина України у 16 випадках, з них тільки у 1 випадку ці дані було приховано; інформація про посаду, яку обіймав до 24.02.2022 – 8 випадків; відомості про освіту – 5 випадків; відомості про статус депутата – 4 випадки; номер облікової картки платника податку – 3 випадки; відомості про сімейний стан – 2 випадки; дані паспорта громадянина України для виїзду закордон – 1 випадок. У 3 повідомленнях про підозру зазначено що особа не є депутатом, у 1 – що не перебуває на «Д» обліках.

У 1 повідомлення про підозру анкетні дані особи, яка повідомлялась про підозру було представлено у вигляді таблиці¹⁹, схожу на анкетну частину протоколу допиту особи. На нашу думку це найкращий варіант оформлення анкетних даних, оскільки особа яка складає повідомлення про підозру чітко розуміє які дані необхідно зазначити та бачить яку інформацію уже внесено, а якої не вистачає. Отже, ризик повторного зазначення даних, або незазначення даних зменшується.

У всіх 57 повідомленнях, які аналізуються, було зазначено номер кримінального провадження. З них, містили дату – 55 повідомлень та відповідно у 2 повідомленнях дата внесення відомостей до ЄРДР була відсутня²⁰. Правову кваліфікацію зазначено у 45 повідомленнях, відповідно не зазначено у 12 повідомленнях.

Аналізуючи п. 4 ч. 1 ст. 112 КПК, який встановлює загальні вимоги до змісту повідомлення, І. Приймак зазначає, що незрозумілим є те, що саме мав на увазі законодавець під «найменуванням» кримінального провадження. Законодавець не вимагає вказувати дату внесення в ЄРДР, правову кваліфікацію кримінального правопорушення, що є не зовсім

¹⁵ Рядок № 3 у Таблиці 1 (Сорокова В.М.).

¹⁶ Рядки № 15, 28, 51, 53, 56 у Таблиці 1 (Корона Л.О., Макаренко М.В., Мирошниченко Є.М., Драб Н.В., Тарасенко С.М.).

¹⁷ Рядок № 55 у Таблиці 1 (Горшколепов В.В.).

¹⁸ Рядки № 20, 32, 42 у Таблиці 1 (Бітюцька О.Л., Дмитрієва Л.М., Волошина Л.А.).

¹⁹ Рядок № 16 у Таблиці 1 (Шеєнко В.І.).

²⁰ Рядки № 32, 44 у Таблиці 1 (Дмитрієва Л.М., Кривенкова О.Л.)

неправильним²¹. Ми погоджуємось з цією позицією та вважаємо що самого номеру кримінального провадження недостатньо. Необхідно також зазначити дату реєстрації кримінального провадження та кримінально-правову кваліфікацію.

Зазвичай після анкетних даних зазначають конкретну форму діяння, яку вчинила особа та частину і статтю КК, яка встановлює кримінальну відповідальність. Тобто типова форма повідомлення про підозру містить спочатку кримінально-правову кваліфікацію, а тоді зміст підозри.

Аналіз повідомлень показує, що у 23 випадках особі інкриміновано дві форми колабораційної діяльності, у 31 випадку – тільки впровадження стандартів освіти країни-агресора, у 3 випадках конкретної форми діяння, яке вчинила особа не зазначено, наявна тільки частина та стаття КК. Проте після викладу фактичних обставин ці 3 повідомлення про підозру розкривали форму ч. 3 ст. 111-1 КК, яка інкримінується особі, з них 2 повідомлення про підозру у вчиненні дій, спрямованих на впровадження стандартів освіти країни-агресора у закладах освіти, 1 – пропаганда та впровадження стандартів освіти країни-агресора у закладах освіти.

У кримінально-правовій кваліфікації діянь особи, яка знаходиться у вступній частині повідомлення про підозру виявлено багато граматичних і лексичних помилок. Наприклад: «... *підозрюється у здійсненні громадянином України...а також дії громадян України*» (курсив наш – А. В.) та інші²². Такі помилки переважали у випадках, коли особі повідомлялось про підозру одразу за двома формами колабораційної діяльності, що робить речення складним та викликає труднощі у відмінюванні та узгодженні слів між собою.

2. Аналіз описово-мотивувальної частини повідомлення про підозру

Зміст підозри, як окремий елемент був викладений тільки у 3 повідомленнях про підозру²³. У 45 випадках зміст підозри зовсім відсутній у повідомленні про підозру та починається виклад фактичних обставин справи.

У 4 повідомленнях про підозру зазначено «...*виник злочинний умисел направлений на співпрацю з представниками збройних сил РФ, а саме:*

²¹ Приймак І. В. Повідомлення у кримінальному провадженні під час досудового розслідування: дис. ... док. філософ : 081 – Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. С. 91–92.

²² Рядки №1,4,38,39, 42 у Таблиці 1 (Ярова О.О., Розумний Д.А., Макарова Н.І., Щеголькова А.А., Волошина Н.А.).

²³ Рядки № 18,41,44 у Таблиці 1 (Кустинський Я.М., Гурська Н.М., Кривенкова О.Л.).

проведенні діяльності, спрямованої на впровадження стандартів освіти держави-агресора ...»²⁴(курсив наш – А. В). Ця інформація зазначена у однаковій формі та частково нагадує зміст підозри. Усі ці повідомлення про підозру були складені СБУ та ВСП ГУНП у Харківській області за погодженням Харківської обласної прокуратури та Куп'янської окружної прокуратури (Харківська область) відповідно.

Схоже формулювання використано у 3 повідомленнях про підозру, які складені слідчими СУ ГУНП в Донецькій області. У них до попередньо цитованого абзацу додано рядки наступного змісту «...в умовах, коли Український народ героїчно протистойть російському агресору... зрадила українській державі та всьому Українському народові...»²⁵ (курсив наш – А. В).

У 2 повідомленнях про підозру замість змісту підозри використано вищезазначений абзац про зраду державі. Ці повідомлення складено або погоджено прокурорами Донецької обласної прокуратури. Проте, у остаточній версії повідомлення про підозру (після зміни повідомлення про зміну та нову підозру) у 1 повідомленні про підозру цей абзац було видалено²⁶.

Отже, в межах певної установи різних рівнів використовуються типові шаблони повідомлення про підозру. Така практика є звичною. Після складення першого повідомлення про підозру його можна використовувати як шаблон під час складання наступних повідомлень про підозру за цієї частиною статті. Проте, такі типові шаблони не завжди складені відповідно до вимог КПК, так як і у проаналізованих 7 випадках, у яких наявні два абзаци про виникнення злочинного умислу та героїзм народу, проте відсутній зміст підозри, передбачений п. 4 ч. 1 ст. 277 КПК.

Ми не погоджуємось з думкою О. Фараон, яка ототожнює зміст підозри та фактичні обставини справи²⁷. Вважаємо, що зміст підозри повинен бути коротким, містити дані про прізвище, ім'я та по батькові особи, дату, час, місце вчинення кримінального правопорушення та форму діяння. Зміст підозри, який був зазначений лише у 3 повідомленнях про підозру відповідав цим вимогам, був чітким та максимально стислим.

²⁴ Рядки № 3, 20, 21, 24 у Таблиці 1 (Сорокова В.М., Бітюцька О.Л., Святцева Т.В., Гонта В.О.).

²⁵ Рядки № 5, 6, 33 у Таблиці 1 (Сиволап Л.А., Семкова Л.В., Присяжний А.Г.).

²⁶ Рядки № 8, 9, 12 у Таблиці 1 (Аксьоненко Л.В., Павлишин М.В., Аксьоненко Л.В.).

²⁷ Фараон О. В. Повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2016. С. 112.

Виклад фактичних обставин у проаналізованих 57 повідомленнях про підозру ми умовно поділимо на 3 частини: (1) опис хронологічних подій та нормативно-правових актів, які підтверджують військовий стан та окупацію; (2) опис діянь особи, які підпадають під одну з форм колабораційної діяльності за даною частиною статті; (3) кримінально-правова кваліфікація діяння особи. Проаналізуємо кожен із цих частин.

Перша частина фактичних обставин у більшості аналізованих повідомлень про підозру є об'ємною, викладається у вигляді опису міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, прийнятих Законів України і т.д. Так, ця частина містить типову інформацію, яка ідентична у деяких повідомленнях про підозру. Залежно від використаного шаблону опису хронологічних подій та нормативно-правових актів, які підтверджують військовий стан та окупацію можна виділити 4 групи: (1) скорочений; (2) із згадками про статут та Генеральну Асамблею ООН; (3) із згадками про доктрину «Герасимова»; (4) змішані.

1. Скорочений виклад фактичних обставин був здійснений у 19 повідомленнях про підозру. Опис подій, нормативно-правових актів у цих повідомленнях однаковий або схожий та складається з наступного: перелічування нормативно-правових актів, якими гарантується цілісність, суверенітет і незалежність України; перелічування міжнародно-правових актів, які порушено; інформація про вторгнення військових з РФ 24.02.2022 та окупацію окремих областей; зазначення указу Президента України «Про введення воєнного стану України» та усіх указів про продовження воєнного стану; інформація про окупацію області чи населеного пункту та створення окупаційної адміністрації. Вказані повідомлення про підозру складені різними установами та певної закономірності не прослідковується.

2. Використано згадки про статут та Генеральну Асамблею ООН у 18 повідомленнях про підозру. Виклад фактичних обставин починається з дати набуття чинності статуту ООН. Далі інформація про статут та норм Декларації Генеральної Асамблеї ООН; дата схвалення Акту проголошення незалежності України; виклад преамбули Декларації про державний суверенітет України, статей Конституції України, пунктів Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї; перелічування міжнародно-правових актів, які порушено; підписання договорів про дружбу між президентом РФ та керівниками «ЛНР» і «ДНР»; інформація про вторгнення військових РФ 24.02.2022 та окупацію окремих областей; інформація про введення воєнного стану в Україні; інформація про окупацію області чи населеного пункту. З 18 повідомлень про підозру 16

складені слідчими ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях, а 2 – слідчими Мелітопольського РУП ГУНП в Запорізькій області.

3. Зазначено про доктрину «Герасимова» у 10 повідомленнях про підозру. Виклад фактичних обставин у цих повідомленнях починається з дати схвалення Акту проголошення незалежності України. Далі: виклад статей Конституції України; інформація про виникнення у представників влади РФ злочинного умислу у 2013 р. на порушення суверенітету України; відомості про розроблення плану, який пов'язаний з анексією АР Крим та проведенням референдумів; інформація про виступ начальника ГШ ЗС РФ Герасимова («доктрина Герасимова»); інформація про розпалювання національної ворожнечі; відомості про початок війни з анексії АР Крим; відомості про збройну агресію РФ у 2014 та проголошення «ДНР» чи «ЛНР»; відомості про законодавче визнання окупованих територій; інформація про мобілізацію громадян України на території Донецької області 19.02.2022 р.; перелічування міжнародно-правових актів, які порушено; інформація про вторгнення військових РФ 24.02.2022 та окупацію окремих областей; інформація про введення воєнного стану в Україні; інформація про окупацію області чи населеного пункту. Усі повідомлення про підозру було складено прокурорами та слідчими за погодженням з прокуратурою Донецької обласної прокуратури.

4. Змішаний виклад фактичних даних це використання окремих абзаців з вищезазначених типових шаблонів у іншій послідовності та/або додавання додаткової інформації про нормативно-правові акти чи історичні події. Так, між собою було схожих 6 повідомлень про підозру, вони містили фактичні дані схожі до тих, у яких є згадки про ООН, проте у них більше розкрито зміст Резолюції Генеральної Асамблеї ООН²⁸. Ці повідомлення про підозру складені або погоджені прокурорами Херсонської обласної прокуратури. Також схожі на цю групу, але з більшим викладенням статей Резолюції Генеральної Асамблеї ООН – 2 повідомлення про підозру²⁹, які складені слідчими УСБУ в Херсонській області. У 1 повідомленні про підозру поєднано шаблони із згадками про статут ООН та про «доктрину Герасимова»³⁰. Відмінне від інших є повідомлення про підозру, яке не було схоже на типові шаблони, проте також містило виклад статей з Конституції та міжнародно-правових актів³¹.

Чи потрібен такий масив інформації про Статут ООН, статті з Конституції України, «доктрину Герасимова» у повідомленні про підозру? На нашу думку, загальновідомі факти про хронологію подій

²⁸ Рядки № 17, 34, 35, 37, 49, 50 у Таблиці 1 (Останькович І.А., Муршати Р.Ф., Останькович І.А., Муршати Р.Ф., Івченко М.Г., Соколов П.А.).

²⁹ Рядки № 10, 47 у Таблиці 1 (Круглий Д.Г., Захаров С.О.).

³⁰ Рядок № 15 у Таблиці 1 (Корона Л.О.).

³¹ Рядок № 32 у Таблиці 1 (Дмитрієва Л.М.).

війни та порушення керівництвом РФ міжнародних норм і Конституції України не впливають на повідомлення про підозру та не роблять її більш ґрунтовною. Ця інформація перенавантажує повідомлення про підозру, робить його складним та незрозумілим для особи, яка повідомляється про підозру.

Вважаємо що перша частина викладу фактичних обставин повинна містити тільки відомості про початок окупації населеного пункту (дата, закон, який встановлює визнання території окупованою тощо) та створення окупаційної адміністрації на цій території, призначення керівника відділу освіти, якщо такі дані відомі.

Друга частина викладу фактичних обставин у аналізованих повідомленнях про підозру переважно займає декілька абзаців. Звісно є повідомлення про підозру у яких діяння особи кваліфіковано за декількома частинами статей КК – 9 випадків, чи є декілька злочинних епізодів. У такому випадку у повідомленні про підозру слідчий чи прокурор повинен описати кожен з них із зазначенням дати, місця та інших важливих обставин.

Третя частина підсумовує фактичні дані та дублює кримінально-правову кваліфікацію діяння особи. За аналогією з помилками, які були виявлені під час аналізу кримінально-правової кваліфікації у вступній частині повідомлення про підозру, дана частина фактичних обставин справи також часто містила граматичні і лексичні помилки. Також в 1 повідомленні про підозру було зазначено «в *учбовому закладі*» замість «в *закладі освіти*»³². Ще в 1 повідомленні зазначено «...*підозрюється у вчиненні злочину, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК, кваліфікуючими ознаками якого є: дії громадянина України, спрямовані на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти*»³³ (курсив наш – А. В). Що звісно є помилкою. У 2 повідомленнях про підозру у цій частині допущено описку та замість «ч. 3 ст. 111-1 КК» зазначено «ч. 3 ст. 111-2 КК» (курсив наш – А. В). У повідомленні про зміну та нову підозру ці помилки виправлено³⁴. У цих випадках помилки було допущено тільки в описово-мотивувальній частині повідомлення про підозру.

У проаналізованих 55 повідомленнях про підозру одразу після викладу фактичних обставин наявний підпис слідчого та/або прокурора, та тільки у 2 повідомленнях³⁵ підписи були зазначені після прав підозрюваного, визначених у КПК. На 2 повідомленнях про підозру біля посад наявні підписи, проте анкетні дані слідчого та/або прокурора було приховано³⁶.

³² Рядок № 22 у Таблиці 1 (Каравічева Н.О.).

³³ Рядок № 50 у Таблиці 1 (Соколов П.А.).

³⁴ Рядки № 35, 37 у Таблиці 1 (Останькович І.А., Муршати Р.Ф).

³⁵ Рядки № 1, 45 у Таблиці 1 (Ярова О.О., Копанева Н.Г.)

³⁶ Рядки № 3, 7 у Таблиці 1 (Сорокова В.М., Резніков В.В.)

Різна практика навіть щодо зазначення прав підозрюваного. Так, у 20 випадках зазначено права, передбачені Конституцією України та КПК, у 30 – лише права за КПК. У 3 повідомленнях права підозрюваного не було проскановано до кінця і можна було прочитати лише частину, яка залишалась на сторінці (з них 2 повідомлення починались з прав, які передбачені Конституцією, а в 1 – з тих, які передбачені КПК) та у 4 випадках цієї частини у повідомленні про підозру не було зовсім.

Наявність підпису слідчого та/або прокурора одразу після викладу фактичних обставин, незазначення прав підозрюваного як логічного продовження змісту повідомлення про підозру, несканування їх під час сканування підозри підтверджує, що слідчі та прокурори не вважають права підозрюваного обов'язковим елементом підозри, а скоріше розглядають їх як самостійний або окремий документ. На це також вказують випадки, коли права підозрюваного зазначають з нової сторінки після попередніх елементів повідомлення про підозру.

ВИСНОВКИ

За результатами власного дослідження знайдено 57 повідомлень про підозру, зміну раніше повідомленої підозри та нову підозру у вчиненні особою кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК. Проаналізовано вступні та описово-мотивувальні частини письмових повідомлень про підозру.

У вступній частині письмових повідомлень про підозру виявлено численні порушення ст. 277 КПК: приховування анкетних даних особи, яка здійснює повідомлення про підозру; невідображення місця народження та громадянства особи; граматичні та лексичні помилки тощо. Виявлено порушення Закону України «Про захист персональних даних» під час публікування повідомлень про підозру на сайті Офісу, а саме оприлюднення персональних даних підозрюваних (детальне місце проживання, дані паспорту громадянина України та паспорта для виїзду закордон, обліковий номер картки платника податків та ін.). Позитивно оцінено практику викладу анкетних даних у вигляді таблиці (такий виклад анкетних даних був здійснений у 1 повідомленні про підозру) що дасть можливість не забути про дані, які мають бути обов'язково зазначені. Підтримано позицію науковців що, окрім найменування (номера) кримінального провадження доцільно зазначати дату та кримінально-правову кваліфікацію.

Під час аналізу описово-мотивувальної частини виявлено відсутність змісту підозри; лексичні та граматичні помилки; відсутність прав підозрюваного як складової повідомлення про підозру. Звернуто увагу на перевантаження фактичних обставин хронологічними та історичними даними, які відбувались в Україні та світі. Внаслідок цього повідомлення про підозру може бути незрозумілим особі, яка повідомляється про

підозру, воно не відповідає вимогам стислості, обґрунтованості, які ставляться для даного виду повідомлень.

Проведений аналіз підтверджує використання слідчими та прокурорами типових шаблонів повідомлення про підозру, які не відповідають вимогам ст. 277 КПК. З 57 повідомлень про підозру тільки 2³⁷ мали усі структурні елементи відповідно до ст. 277 КПК, проте вони містили неприховані дані підозрюваних усупереч Закону України «Про захист персональних даних». Таким чином, вважаємо, що існує неякісне складення повідомлень про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111 КК, що може спричинити їх оскарження та ускладнення досудового розслідування.

АНОТАЦІЯ

Дотримання вимог ст. 277 КПК під час складення повідомлення про підозру забезпечує настання правових наслідків та може запобігти її оскарженню з формальних підстав. У дослідженні проаналізовано опубліковані на сайті Офісу Генерального прокурора повідомлення про підозру особам у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 111-1 КК, а саме колабораційної діяльності у закладах освіти.

Встановлено, що зазвичай використовують типові шаблони під час написання повідомлення про підозру. Однак, ні вступна ні описово-мотивувальна частини письмового повідомлення про підозру переважно не відповідають вимогам ст. 277 КПК. Виявлено порушення Закону України «Про захист персональних даних», а саме оприлюднення даних особи, які повинні бути приховані під час їх опублікування на веб-сайті. Серед недоліків у письмовому повідомленні про підозру відсутність певних елементів повідомлення про підозру (громадянства, змісту підозри та ін.), помилки під час складення речень (лексичні, граматичні) тощо. Встановлено обтяження викладу фактичних даних інформацією про порушення суверенітету України, викладом статей нормативно-правових актів. Вказане ускладнює сприйняття та розуміння повідомлення про підозру особою, яка повідомляється про підозру, суперечить вимогам обґрунтованості та стислості. Запропоновано використовувати виклад анкетних даних особи, яка повідомляється про підозру у вигляді таблиці та відомості про дату і кримінально-правову кваліфікації при зазначенні найменування кримінального провадження.

³⁷ Рядки №18, 44 у Таблиці 1 (Кустинський Я.М., Кривенкова О.Л.).

Таблиця 1

№	Вид	Дата повідомлення про	Фірмаційний банків	Орган, який повідомив про підозру	№ ЄДРПР і дата	Кваліфікація	Прізвище, ім'я та по батькові особи, які повідомлено	Тривалістю	Призначено адресу	Додаткові анкети дані	форма козав у зміст	Наявність змісту	Тип швидкою, якни використано у факт	обсягних права	Посилання на літературу
1	п	24.06 2022	+	ГУ СБУ в Дон. та Луган. обл.	№42022132600000029 вид 04.04.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Ярова Ольга Олександрівна	+	-	+	п+в	-	скорооч.	кпк	9
2	п	14.07 2022	-	Каховська округ. прок. Херс. обл.	№420222232190000092 вид 14.05.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Демченко Ігор Костянтинович	+	-	+	п+в	-	скорооч.	-	10
3	п	14.07 2022	+	СБУ у Харк. обл.	№22022200000001257 вид 12.05.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Сорокова Віра Михайлівна	+	+	+	п+в	-	скорооч.	кпк	11
4	п	01.08 2022	+	Сватівська округ. прок. Луг. обл.	№420221325900000022 вид 13.04.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Розуничий Дмитро Анатолійович	+	-	+	п+в	-	скорооч.	кпк	12
5	п	10.08 2022	+	ВРОТЗ СУ ГУНП в Дон. обл.	№120220500000000610 вид 30.06.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Сиволод Лариса Анатолівна	+	-	+	п+в	-	доктр.	кпк	13
6	п	11.08 2022	+	ВРОТЗ СУ ГУНП в Дон. обл.	№120220500000000610 вид 30.06.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Семкова Лілія Віталіївна	+	-	+	п+в	-	доктр.	кпк	14
7	з	21.09 2022	+	Каховська округ. прок. Херс. обл.	№420222321900000118 вид 04.07.2022	ч.ч.3,5 ст.111-1 КК	Резников Володимир Володимирович	+	-	+	-	-	скорооч.	-	15
8	з	23.09 2022	+	ГУ СБ в Дон. та Луган. обл.	№120220500000000370 вид 13.04.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Аксеньченко Людмила Вікторівна	+	-	+	п+в	-	доктр.	К+ кпк	16
9	п	11.10 2022	+	Дон. обласна прок.	№120220500000000625 вид 06.07.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Павличенко Михайло Володимирович	+	-	+	в	-	доктр.	кпк	17
10	п	15.10 2022	+	УСБУ у Херс. обл.	№12022230000001868 вид 21.06.2022	ч.ч.3 ст.111- 1 КК ст.111- 1 КК ст.111-2 КК	Крутий Дмитро Ігорівнович	+	-	+	в	-	змш.	кпк	18

11	п	21.10.2022	+	ГУ СБУ в Дон- та Луган. обл.	№22022130000000496 від 21.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Малишенко Віра Анатоліївна	+	-	+	п+в	-	скороч.	кпк	19
12	з	25.10.2022	+	ГУ СБ в Дон- та Луган. обл.	№12022050000000370 від 13.04.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Аксоненко Людмила Вікторівна	+	-	+	п+в	-	оон	К+ кпк	20
13	п	26.10.2022	+	ГУ СБ в Дон- та Луган. обл.	№22022050000004464 від 07.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Головд Володимир Миколайович	+	-	+	в	-	оон	К+ кпк	21
14	п	27.10.2022	+	ГУ СБУ в Дон- та Луган. обл.	№22022050000004356 від 05.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Сорочин Олена Миколаївна	+	-	+	в	-	оон	К+ кпк	22
15	п	Лист 2022	+	ВРОТЗ СУ ГУНП в Дон. обл.	№12022050000000626 від 07.07.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Корона Людмила Олександрівна	+	-	+	п+в	-	зміш.	кпк	23
16	п	08.11.2022	+	СБУ у Харк. обл.	№22022220000003076 від 01.10.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Шестко Віктор Іванович	+	-	-	-	-	скороч.	кпк	24
17	п	09.11.2022	+	Херс. обласна прок.	№42022232090000159 від 30.08.2022	ч. 1 ст. 111-2 КК, ч. 3 ст. 111-1 КК	Осташкович Глія Андріївнич	+	-	+	в	-	зміш.	кпк	25
18	п	10.11.2022	+	УСБУ в Зап. обл.	№22022080000001490 від 16.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Кустинський Ярослав Миколайович	+	-	+	в	+	скороч.	кпк	26
19	п	12.11.2022	+	ГУ СБУ в Дон- та Луган. обл.	№22022050000004463 від 07.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Пашова Ольга Леонідівна	+	-	+	п+в	-	оон	К+ кпк	27
20	п	22.11.2022	+	СБУ у Харк. обл.	№22022220000003335 від 09.11.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Бігуща Олена Леонідівна	-	-	-	в	-	скороч.	кпк	28
21	п	22.11.2022	+	СБУ у Харк. обл.	№2202222000002499 від 26.07.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Святлова Тетяна Віталіївна	+	-	-	в	-	скороч.	кпк	29
22	п	23.11.2022	-	Мештоп. РУП ГУНП в Зап. обл.	№12022082140000633 від 21.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Каравцева Наталія Олександрівна	+	-	+	в	-	оон	К+ кпк	30

23	п	23.11 2022	-	Мелітоп. РУП ГУНП в Зап. обл.	№12022082140000649 від 26.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Шкрамідя Наталія Василівна	+	-	+	В	-	ооо	к*к пк	31
24	п	30.11 2022	+	ВСП ГУНП в Харк. обл.	№12022221100000742 від 09.10.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Гонга Валентина Олександрівна	+	-	+	В	-	скорооч.	кпк	32
25	п	30.11 2022	+	ГУ СБ в Дон. та Луг. обл.	№42022132580000114 від 25.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Кіченко Олена Анатоліївна	+	-	+	В	-	ооо	кпк	33
26	п	30.11 2022	+	ГУ СБ в Дон. та Луг. обл.	№42022050000000267 від 07.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Кузьменко Світлана Володимирівна	+	-	+	В	-	ооо	-	34
27	п	Груд 2022	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№220220500000005930 від 19.10.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Толстікова Олена Володимирівна	+	-	+	п+в	-	ооо	к*к пк	35
28	п	Груд 2022	+	ГУ СБ в Дон. та Луг. обл.	№120220500000000745 від 07.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Макаренко Марина Василівна	+	+	+	п+в	-	доктр.	к*к пк	36
29	п	09.12 2022	+	Луганська область прок.	№220221300000000491 від 20.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Зрякаєва Тетяна Василівна	+	-	+	п+в	-	скорооч.	кпк	37
30	п	09.12 2022	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№220220500000005184 від 29.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Лазаревська Юліана Артурівна	+	-	+	п+в	-	ооо	кпк	38
31	п	15.12 2022	+	ГУ СБ в Дон. та Луг. обл.	№220220500000004499 від 08.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Ізотова Юлія Олександрівна	+	-	+	В	-	ооо	к*к пк	39
32	п	20.12 2022	+	УСБУ у Волинській обл.	№220220300000000199	ч. 3 ст. 111-1 КК	Дмитрієва Людмила Михайлівна	-	-	-	п+в	-	зміщ.	кпк	40
33	п	27.12 2022	+	СУ ГУНП в Дон. обл.	№120220500000000616 від 30.06.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Присяжний Андрій Григорович	+	-	+	-	-	доктр.	- кпк	41
34	п	29.12 2022	+	Херс. область прок.	№42022232010000261 від 22.08.2022	ч.1 ст.111- 2 КК, ч.3 ст.111-1 КК	Муришати Райса Федорівна	+	-	+	В	-	зміщ.	кпк	42

35	з	2023	+	Херс. обл.на прок.	№420222232090000159 від 30.08.2022	ч. 1 ст.111-2 КК, ч.3 ст.111-1 КК	Остапківч Глія Андрійович	+	-	+	В	-	зміш.	кпк	43
36	п	Січ 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022050000003686 від 19.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Ткаченко Катерина Ігорівна	+	-	++	п+в	-	оон	к+к пк	44
37	з	Січ 2023	+	Херс. обл.на прок.	№42022232010000261 від 22.08.2022	ч.1 ст.111-2 КК, ч.3 ст.111-1 КК	Мушинаті Раїса Федорівна	+	-	+	В	-	зміш.	кпк	45
38	п	05.01 2023	+	Шастинська округ. прок. Луг. обл.	№42022132600000104 від 09.11.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Міксерова Наталія Іванівна	+	-	+	п+в	-	скороч.	кпк	46
39	п	05.01 2023	+	Шастинська округ. прок. Луг. обл.	№42022132600000049 від 14.04.2023	ч. 3 ст. 111-1 КК	Щегольцова Антоніна Анатоліївна	+	-	+	п+в	-	скороч.	кпк	47
40	п	06.01 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022050000006917 від 06.12.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Здравков Сергій Георгійович	+	-	+	п+в	-	оон	к+к пк	48
41	п	12.01 2023	+	Запорізька обл.на прок.	№22022080000001490 від 16.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Гурьєва Ірина Миколаївна	+	-	+	В	+	скороч.	-	49
42	п	13.01 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022050000004460 від 07.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Волошина Надія Анатоліївна	-	-	+	п+в	-	докстр.	к+к пк	50
43	п	13.01 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022050000005957 від 20.10.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Рибіна Людмила Василівна	+	-	+	В	-	оон	к+к пк	51
44	п	17.01 2023	-	УСБУ в Ів.-Фр. обл.	№22022090000001188	ч. 3 ст. 111-1 КК	Кришківка Оксана Леонідівна	+	-	+	п+в	+	скороч.	кпк	52
45	п	19.01 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022130000000493 від 21.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Копаньса Наталія Геннадіївна	+	-	+	В	-	скороч.	кпк	53
46	п	24.01 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№42022050000000505 від 11.10.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Аракевич Ірина Тарасівна	+	-	+	В	-	оон	к+к пк	54

47	п	27.01.2023	+	УСБУ у Херс. обл.	№2202230000000301 від 08.08.2022	ч.3 ст.111-1 КК ч.1 ст.111-2 КК	Захаров Сергій Олександрович	+	-	+	в	-	зміш.	кпк	55
48	п	30.01.2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022050000004192 від 31.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Березина Ольга Олександрівна	+	-	+	в	-	доктр.	к+к пк	56
49	п	31.01.2023	+	СУ ГУНП в Херс. обл.	№42022232010000264 від 25.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Івченко Максим Геннадійович	+	-	+	в	-	зміш.	кпк	57
50	п	31.01.2023	+	СУ ГУНП в Херс. обл.	№12022230000002855 від 13.08.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Соколов Павло Анатолійович	+	-	+	в	-	зміш.	кпк	58
51	п	Лют. 2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№12022050000000829 від 11.10.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Мирошніченко Євгенія Миколаївна	+	+	-	в	-	оон	к+к пк	59
52	п	07.02.2023	+	Луганська обласна прож.	№42022132600000026 від 04.04.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Кішкінова Ольга Михайлівна	+	-	+	в	-	скороч.	кпк	60
53	п	10.02.2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№12022052770003339 від 11.11.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Драб Наталя Василівна	+	+	-	в	-	доктр.	к+к пк	61
54	п	10.02.2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№22022050000006812 від 30.11.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Логутова Тамара Григорівна	+	-	+	в	-	оон	к+к пк	62
55	п	11.02.2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№2202213000000709 від 28.11.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Горішколев Віктор Валентинович	+	-	-	п+в	-	скороч.	кпк	63
56	п	16.02.2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№12022052770003397 від 25.11.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Тарасенко Світлана Миколаївна	+	+	-	в	-	доктр.	к+к пк	64
57	п	17.02.2023	+	ГУ СБУ в Дон. та Луг. обл.	№42022050000000266 від 07.09.2022	ч. 3 ст. 111-1 КК	Сорокіна Ірина Іванівна	+	-	+	в	-	оон	-	65

Умовні позначення у Таблиці 1:

Стовбець «вид» – «п» – повідомлення про підозру; «з» – повідомлення про зміну підозру та повідомлення про зміну підозри та нову підозру.

Стовбець «Фірмовий бланк» – «+» повідомлення про підозру складено на бланку установи; «-» – повідомлення про підозру складено не на бланку установи.

Стовбець «Громадянство» – «+» зазначено громадянство України; «-» – не зазначено громадянства.

Стовбець «Приховано адресу» – «+» адресу приховано; «-» адресу не приховано.

Стовбець «Додаткові анкетні дані» – «+» наявні інші дані особи, окрім передбачених ст. 277 КПК; «-» відсутні інші дані особи.

Стовбець «Форма колабораційної діяльності» – «п+в» особі інкриміновано пропаганду та впровадження стандартів освіти у закладах освіти; «в» особі інкриміновано тільки впровадження; «-» форма колабораційної діяльності у вступній частині не зазначена.

Стовбець «Наявність змісту» – «+» чітко відокремлений зміст; «-» змісту немає, а починаються фактичні обставини справи.

Стовбець «Тип шаблону, який використано у факт. обставинах» – «скороч.» – скорочений; «оон» – із згадками про статут та Генеральну Асамблею ООН; «доктр.» – із згадками про доктрину «Герасимова»; «зміш» – змішані.

Стовбець «Права» – «К+кпк» – зазначено права підозрюваного, передбачені Конституцією та КПК; «кпк» – зазначено права підозрюваного, відповідно до КПК.

Література

1. Капліна О. В. Підозра у кримінальному провадженні: поняття, ознаки, сутність. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 238–242.

2. Муляр Г. В., Ховпун О. С., Часова Т. О. Механізм оскарження повідомлення про підозру як засіб захисту прав підозрюваної особи. *Часопис Київського університету права*. 2019 №3. С. 228–233. DOI: 10.36695/2219-5521.3.2019.39.

3. Вчительки-колаборантки вітали путіна з днем народження. ІА «Вголос»: *веб-сайт*. URL: https://vgolos.ua/news/vchitelki-kolaborantki-vitali-putina-z-dnem-narodzhennya_1430594.html (21.02.2023).

4. Ухвала Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська від 17.11.2022 у справі № 201/9000/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107710242> (21.02.2023).

5. Фараон О. В. Повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2016. 248 с. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1442/1/faraon_dis.pdf.

6. Романюк В. В. Зміна прокурором підслідності: проблеми правозастосування. *Право і безпека*. 2022. № 2 (85). С. 107–120. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2022.2.10>.

7. Про затвердження Порядку організації публікації в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора повісток про виклик окремої категорії осіб та відомостей щодо підозрюваних, стосовно яких надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування: наказ Офісу Генерального прокурора № 187 від 07.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0187905-21#Text> (21.02.2023).

8. Приймак І. В. Повідомлення у кримінальному провадженні під час досудового розслідування: дис. ... док. філософ : 081 – Право. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 266 с.

9. Повідомлення про підозру Яровій О.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-yarova-oo-na-01072022-04072022-05072022> (21.02.2023).

10. Повідомлення про підозру Деменку І.К. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-demenku-ik-ta-povistka-pro-viklik-demenka-ik-na-18072022-21072022-25072022> (21.02.2023).

11. Повідомлення про підозру Сороковій В.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-sorokovii-vm> (21.02.2023).

12. Повідомлення про підозру Розумному Д.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-rozumnii-da-na-09082022-10082022-11082022> (21.02.2023).

13. Повідомлення про підозру Сиволап Л.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-sivolap-la-na-16082022-17082022-18082022> (21.02.2023).

14. Повідомлення про підозру Семковій Л.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-semkovoyi-lv-na-17082022-18082022-19082022> (21.02.2023).

15. Повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри та повідомлення про нову підозру Резнікову В.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-zminu-ranise-povidomlenoyi-pidozri-ta-povidomlennya-pro-novu-pidozru-rjeznikovu-vv> (21.02.2023).

16. Повідомлення про підозру Аксьоненко Л.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povistka-pro-viklik-aksyonenko-lv-na-27092022-28092022-29092022> (21.02.2023).

17. Повідомлення про підозру Павлишину М.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-pavlisina-mv-na-17102022-18102022-19102022> (21.02.2023).

18. Повідомлення про підозру Круглому Д.Г. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-kruglomu-dg> (21.02.2023).

19. Повідомлення про підозру Малищенко В.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-malishhenko-va-ta-povistka-pro-viklik-na-25102022-26102022-27102022> (21.02.2023).

20. Повідомлення про підозру Аксьоненко Л.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-aksyonenko-lv-na-30102022-31102022-01112022> (21.02.2023).

21. Повідомлення про підозру Голояда В.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-goloyada-vm-na-31102022-01112022-02112022> (21.02.2023).

22. Повідомлення про підозру Сорочан О.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-sorocan-om-na-31102022-01112022-02112022> (21.02.2023).

23. Повідомлення про підозру Корони Л.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-koroni-lo-na-08122022-09122022-10122022> (21.02.2023).

24. Повідомлення про підозру Шеєнко В.І. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-sejenko-vi-ta-povistki-pro-viklik-na-28112022-29112022-ta-30112022> (21.02.2023).

25. Повідомлення про підозру Останьковичу І.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ostankovичu-ia> (21.02.2023).

26. Повідомлення про підозру Кустинського Я.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-kustinskogo-yam-na-23112022-24112022> (21.02.2023).

27. Повідомлення про підозру Папазовій О.Л. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-parazovii-ol> (21.02.2023).

28. Повідомлення про підозру Бітюцькій О.Л. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/>

povidomlennya-pro-pidozru-bityuckii-ol-ta-povistka-pro-viklik-na-28112022-29112022-ta-30112022 (21.02.2023).

29. Повідомлення про підозру Святцевій Т.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-svyatcevii-tv-ta-poviska-pro-viklik-na-28112022-29112022-ta-30112022> (21.02.2023).

30. Повідомлення про підозру Каравічевій Н.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-karavicevoyi-no-na-29112022-30112022> (21.02.2023).

31. Повідомлення про підозру Шкраміді Н.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-skramida-nv-na-29112022-30112022> (21.02.2023).

32. Повідомлення про підозру Гонті В.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-gonti-vo-povistki-pro-viklik-na-051222-061222-ta-071222-2> (21.02.2023).

33. Повідомлення про підозру Кіченко О.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-kichenko-oa-ta-povistka-pro-viklik-na-05122022-06122022-07122022> (21.02.2023).

34. Повідомлення про підозру та повістка про виклик Кузьменко С.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennnya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-kuzmenko-sv-na-05122022-06122022-07122022> (21.02.2023).

35. Повідомлення про підозру Толстіковій О.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-tolstikovoyi-ov-na-07122022-08122022-09122022> (21.02.2023).

36. Повідомлення про підозру Макаренко М.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-makarenko-mv-na-13122022-14122022-15122022> (21.02.2023).

37. Повідомлення про підозру Зражачевій Т.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-zrazajevii-tv-ta-povistka-pro-viklik-na-17122022-19122022-20122022> (21.02.2023).

38. Повідомлення про підозру Лазоревській Ю.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-lazorevskoyi-yua-na-14122022-15122022-16122022> (21.02.2023).

39. Повідомлення про підозру Ізотовій Ю.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/>

povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-izotovoyi-yuo-na-15122022-18122022-19122022-20122022 (21.02.2023).

40. Повідомлення про підозру Дмитрієвій Л.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-dmitrijevi-lm> (21.02.2023).

41. Повідомлення про підозру Присяжному А.Г. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistki-pro-viklik-prisyaznogo-ag-na-03012023-04012023-05012023> (21.02.2023).

42. Повідомлення про підозру Муршаті Р.Ф. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-pidozryuvanii-mursati-rayisi-fedorivni-ta-povistka-pro-viklik-na-02012023-05012023-06012023> (21.02.2023).

43. Повідомлення про зміну підозри особі у вчиненні кримінального правопорушення стосовно Останьковича І.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-zminu-pidozri-osobi-u-vcinenni-kriminalnogo-pravoporusennya-stosovno-ostankovica-ia-ta-povistka-pro-viklik-ostankovica-ia-na-09012023-12012023-13012023> (21.02.2023).

44. Повідомлення про підозру Ткаченко О.І. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-tkacenko-oi-na-21012023-22012023-23012023> (21.02.2023).

45. Повідомлення про зміну підозри особі у вчиненні кримінального правопорушення стосовно Муршаті Р.Ф. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-zminu-pidozri-osobi-u-vcinenni-kriminalnogo-pravoporusennya-stosovno-mursati-rf-ta-povistka-pro-viklik-mursati-rf-na-05012023-09012023-10012023> (21.02.2023).

46. Повідомлення про підозру Макаровій Н.І. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-makarovii-ni-ta-povistka-pro-viklik-na-09012023-10012023-11012023> (21.02.2023).

47. Повідомлення про підозру Щегольковій А.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-shhegolkovii-aa-ta-povistka-pro-viklik-na-09012023-10012023-11012023> (21.02.2023).

48. Повідомлення про підозру Здравкова С.Г. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-zdravkova-sg-na-09012023-10012023-11012023> (21.02.2023).

49. Повідомлення про підозру Гурській Н.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povistki-pro-viklik-gurskoyi-nm-na-20012023-21012023> (21.02.2023).

50. Повідомлення про підозру Волошиній Н.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-volosinoi-na-na-17012023-18012023-19012023> (21.02.2023).

51. Повідомлення про підозру Рибиній Л.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-ribinoyi-lv-na-17012023-18012023-19012023> (21.02.2023).

52. Повідомлення про підозру Кривенковій О.Л. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-krivenkova-ol> (21.02.2023).

53. Повідомлення про підозру Копаневій Н.Г. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-kopanjevu-ng-ta-povistka-pro-viklik-doslidcogo-pidozruivanoyi-na-23012023-24012023-25012023> (21.02.2023).

54. Повідомлення про підозру Аракелян І.Т. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-arakelyan-it-na-28012023-29012023-30012023> (21.02.2023).

55. Повідомлення про підозру Захарову С.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-zaxarovu-so-ta-povistka-pro-viklik-zaxarova-so-31012023-03022023-07022023> (21.02.2023).

56. Повідомлення про підозру Березиній О.О. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-berezinoyi-oo-na-05022023-06022023-07022023-08022023> (21.02.2023).

57. Повідомлення про підозру Івченку М.Г. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ivcenku-mg-ta-povistki-pro-viklik-ivcenka-mg-na-03022023-04022023-05022023> (21.02.2023).

58. Повідомлення про підозру Соколову П.А. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-sokolovu-pa-ta-povistki-pro-iogo-viklik-na-03022023-04022023-05022023> (21.02.2023).

59. Повідомлення про підозру Мирошниченко Є.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-mirosnichenko-jem-na-13022023-14022023-15022023> (21.02.2023).

60. Повідомлення про підозру Кішкіновій О.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-kiskinovii-om-ta-povistka-pro-viklik-na-13022023-14022023-15022023> (21.02.2023).

61. Повідомлення про підозру Драб Н.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-drab-nv-na-13022023-14022023-15022023> (21.02.2023).

62. Повідомлення про підозру Логутовій Т.Г. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-logutovoyi-tg-na-14022023-15022023-16022023> (21.02.2023).

63. Повідомлення про підозру Горшколепову В.В. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-gorskoljepovu-vv-ta-povistka-pro-viklik-o-1000-15022023-16022023-17022023> (21.02.2023).

64. Повідомлення про підозру Тарасенко С.М. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-tarassenko-sm-na-20022023-21022023-22022023> (21.02.2023).

65. Повідомлення про підозру Сорокіній І.І. Офіс Генерального прокурора: *веб-сайт*. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/povidomlennya-pro-pidozru-ta-povistka-pro-viklik-sorokinoyi-ii-na-17022023-20022023-21022023-22022023> (21.02.2023).

Information about the author:

Hutnyk Alina Volodymyrivna,

Ph.D. in Law,

Senior Operative of Criminal Police Sector

Kalush District Police Department of Main Directorate of the National

Police of Ukraine in the Ivano-Frankivsk region

10, Tykhoho, Kalush, Ivano-Frankivsk region, 77303, Ukraine